

Forskningsprosjekt om kreft i eggstokkene.

Radiumhospitalets Legater og Familien Fredriksens forskningsfond støtter nå et viktig forskningsprosjekt om kreft i eggstokkene (ovariene).

Kreft i eggstokkene er den 6 vanligste kreftform i Norge og utgjør 5% av alle tilfeller av kreft. Hvert år får 450 norske kvinner denne diagnosen. Det er vanskelig å diagnostisere kreft i eggstokkene, siden eggstokkene (ovariene) er lokalisert i bukhulen, hvor det er god plass. Pasienten kan altså ikke selv kjenne noen kul, som ved brystkreft, og svulsten gir heller ikke unormal blødning, slik som kreft i livmorhalsen eller livmorhulen gjør det.

Ikke sjelden har kreftsykdommen spredt seg utenfor eggstokkene når den oppdages, gjerne til bukhinnen og brysthinnen. Da får pasientene gjerne væskeopphopning i bukhulen eller brysthulen. Kreftcellene som flyter i denne væsken er ofte biologisk forskjellige fra kreftcellene i de solide svulstene. Forskjellene kan influere på behandlingseffekten.

Dessverre er kreftsykdommen altså kommet ganske langt når den avsløres, og da kan den være ganske aggressiv. Ikke sjelden blir kreftcellene etter hvert også motstandsdyktige mot cellegift. Det kan skje tidlig i forløpet, eller ved tilbakefall av sykdommen, etter en stund med vellykket behandling.

Det er derfor viktig å finne fram til nye behandlingsformer, og til å kunne levere mer skreddersydd behandling enn i dag. Det vil si at man gir personlig tilpasset behandling, slik at de pasientene som har nytte av forskjellige cellegifter får disse, mens de som har kreftceller som behandlingen ikke biter på, slipper å få en behandling som bare gir dem bivirkninger.

Måltrettet behandling vil kunne forbedre og forlenge livet hos pasienter med kreft i eggstokkene.

Forskningsprosjektet, som utføres av Professor Ben Davidson ved Radiumhospitalets avdeling for patologi, utføres i samarbeid med dr. Leonardo Meza-Zepeda ved avdeling for tumorbiologi ved Radiumhospitalets forskningsinstitutt, og professor emeritus Claes Tropé ved Radiumhospitalets gynekologiske avdeling.

De leter blant annet etter metoder som kan skille kreftceller fra eggstokkskreft, som flyter i væsken i bukhulen eller brysthulen, fra kreftceller i væsken som stammer fra brystkreft, lungekreft, eller asbestindusert kreft i bukhinnen.

Forskerne vil også kartlegge de mekanismer i kreftcellene som gjør dem motstandsdyktige mot cellegift og derfor overlever behandlingen.

De vil videre undersøke hvilke nye metoder som kan avsløre svulstenes aggressivitet, og på den måten se om man kan forutsi sykdomsforløpet hos den enkelte pasient.

I tillegg til dette vil de sammenlikne de biologiske egenskapene i kreftcellene i pasientens opprinnelige svulst med egenskapene i celler som har forlatt denne svulsten og slått seg ned andre steder. Kanskje vil de da finne ut hva det er som skjer når kreftsvulsten sprer seg og danner dattersvulster (metastaser).

I nyere tid er det blitt stadig mer interesse omkring studier av kreftceller i væsker, ”liquid biopsies”. Disse sparer pasienten for plager, og er også en rimeligere undersøkelsesmetode enn større operative inngrep. Man kan for eksempel stille diagnoser ved å undersøke DNA som flyter i slike væsker, blant annet bukhinnevæske og blod,

Radiumhospitalets forskergruppe har tidligere påvist at det å måle cellefrie stoffer som stammer fra kreft i eggstokkene, i slike væsker, kan være viktig for diagnostikken, og også gi nyttig kunnskap om kreftcellenes stoffskifte og biologi.

Radiumhospitalet har lagret kreftceller fra mange tilfeller av kreft i eggstokkene i sin biobank. Det er nylig kommet et undersøkelsessett ("biokit") på markedet som kan avsløre 32 såkalte "hot-spot mutasjoner", viktige endringer i arvestoffet, i cellene fra forskjellige krefttyper, bl.a. kreft i eggstokkene. Nå vil teamet fra Radiumhospitalet undersøke kreftvev fra 250 pasienter for å se om et slikt "biokit" kan bli et viktig diagnostisk hjelpemiddel, og om bruken av det kan gi en pekepinn på hvordan kreftsykdommen vil utvikle seg hos den enkelte pasient.

JVJ

16. feb. 2015

Les mer om eggstokkreft på Oncolex og Kreftlex:

<http://oncolex.no/GYN/Diagnoser/Adnex>

<http://kreftlex.no/Ovarial.aspx>